

Gemeenteraad : Bergen
Raadsvergadering : 8 februari 2022
Zaaknummer : BB22.00017
Voorstelnummer : RAAD220009
Commissie : Algemene raadscommissie
Commissiebehandeling : 3 februari 2022
Soort agendering : Ter advisering
Agendapunt :
Team : Beleid en Vastgoed
Opsteller(s) : Dimitri Druiven
Telefoonnummer : 088 909 7343
Bijlagen: : 4

RAADSVOORSTEL

Onderwerp: Zienswijze kadernota 2023 Omgevingsdienst NHN

Voorgesteld besluit

1. de volgende zienswijze af te geven ten aanzien van de kadernota 2023 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord:

- a. niet in te stemmen met de voorgestelde verhoging van de jaarlijkse bijdrage voor de uitbreiding van formatie met 3 fte Omgevingsadviseurs. De uitbreiding dient geheel uit bestaande middelen te worden gefinancierd;
- b. niet in te stemmen met de voorgestelde verhoging van de jaarlijkse bijdrage voor de behandeling van verzoeken inzake de Wet openbaarheid van bestuur. U wordt verzocht dit bij het aanbieden van de ontwerpbegroting 2023 cijfermatig te onderbouwen;
- c. maak inzichtelijk wat momenteel het bedrag van het weerstandvermogen is.

2. deze zienswijze door middel van bijgevoegde brief aan het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord kenbaar te maken.

Geheimhouding Nee Ja

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

Begin 2018 heeft uw raad de notitie Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen vastgesteld. Gelijklopende besluitvorming heeft plaatsgevonden in alle gemeenten in Noord-Holland Noord (regio's Alkmaar, West-Friesland en de Kop van Noord-Holland). Centraal in deze notitie staat het beter in positie brengen van uw raad ten aanzien van de Gemeenschappelijke Regelingen.

Een belangrijk onderdeel van deze afspraken is de zienswijzeprocedure ten aanzien van de Kadernota's van de Gemeenschappelijke Regelingen. De kadernota geldt als opmaat naar de begroting en bevat zowel de hoofdlijnen van het beleid als de financiële kaders.

De mogelijkheid om een zienswijze af te geven op de kadernota stelt de raden in de gelegenheid te sturen op deze beleidsmatige en financiële uitgangspunten voor in de begroting, die later in het jaar door de Gemeenschappelijke Regelingen voor zienswijzen aan de raden wordt aangeboden.

In voorliggend voorstel ligt een concept zienswijze voor ten aanzien van de Kadernota 2023 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN).

De OD NHN staat voor het schoon, veilig en duurzaam wonen, werken en recreëren in de regio Noord-Holland (Noord). Dit doet zij door de uitvoering van wettelijke- en plustaken voor 16 gemeenten en de provincie Noord-Holland. Voor de komende drie jaar richt de organisatie zich op het professioneel, efficiënt en kwalitatief goed uitvoeren van de aan haar opgedragen (milieu)taken.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

De zienswijzeprocedure op de kadernota volgt niet uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) zelf, maar is aanvullend afgesproken in diverse bovenregionale regelingen, te weten de bovengenoemde notitie 'Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen' en de door de raden in Noord-Holland Noord vastgestelde Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR 2019).

Conform de afspraken uit de notitie 'Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen' en de FUGR 2019, dienen de Gemeenschappelijke Regelingen de kadernota uiterlijk 15 december aan te bieden zodat de raad de gelegenheid heeft voor 1 maart een zienswijze af te geven.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

De OD NHN blijft er net als voorgaande jaren naar streven om ontwikkelingen zoveel mogelijk binnen de eigen middelen en reserve op te vangen maar ziet zich nu genoodzaakt om bij de deelnemers aan te kloppen voor een aanvullende bijdrage. Naast een indexatie van de jaarlijkse bijdrage wordt structureel € 450.000,- gevraagd voor het aanstellen van Omgevingsadviseurs en een toename in te behandelen Wob-verzoeken. Voor Bergen zou dit jaarlijks € 21.000,- bedragen. Onderstaand worden deze en andere ontwikkelingen verder geduid en zo nodig voorzien van een voorgestelde zienswijze.

Indexatie bijdrage

De OD NHN hanteert voor de indexatie van de bijdrage een gewogen gemiddelde van 2,3%. Dit is overeenkomstig het gestelde in de FUGR en de afspraken van de Regietafel.

Omgevingsadviseurs

De inwerkingtreding van de Omgevingswet staat gepland op 1 juli 2022. In de voorbereiding op de invoering van de Wet heeft de OD NHN in 2021 een pilot gestart waarbij twee Omgevingsadviseurs zijn aangesteld.

Gelet op de ervaringen in de pilot wil de OD NHN dit verder uitbreiden en vraagt daarvoor een structurele verhoging van totaal € 300.000,- aan de deelnemers. Hiermee kan de organisatie 3 fte (totaal 5 fte) realiseren.

Dit onderwerp is al eerder voorgesteld in de voorgaande Kadernota 2022. Het merendeel van de deelnemers heeft destijds in de zienswijzen aangegeven dat de noodzaak onvoldoende was gemotiveerd en hier niet mee in te stemmen. Dit onderwerp is dan ook niet doorgevoerd in de begroting van de OD NHN.

De noodzaak is ook nu onvoldoende onderbouwd. De adviseurs worden ingezet bij beleidsondersteunende taken voor het opstellen van de toekomstige gemeentelijke omgevingsvisie, - plan en programma. Een dergelijke ondersteuning wordt in het bestaande takenpakket en onder de huidige wetgeving nu ook al geleverd. Alhoewel de evaluatie van de pilot nog moet worden uitgevoerd ziet de OD NHN dat er bij de deelnemers meer behoefte bestaat voor deze ondersteuning. Dit beeld wordt binnen de BUCH en regio niet herkend.

Verder is niet weergegeven hoe de OD NHN de behoefte voor 3 fte heeft berekend. Er wordt bijvoorbeeld geen relatie gelegd met de eventueel gewenste ondersteuning of planning van de deelnemers. Ook wordt geen relatie gelegd met het gegeven dat de Omgevingswet op andere punten voor minder inzet zal zorgen.

De Omgevingswet zal weliswaar leiden tot een andere werkwijze, echter zal het ook zorgen voor minder vergunningen en relatief minder te controleren inrichtingen. De vooroverlegfase heeft voor de Omgevingsdienst beperkte impact. Door de deelname aan Omgevingstafels zal de werkplek en de locatie wijzigen. De wijziging qua hoeveelheid werkzaamheden kan worden opgevangen worden door verminderde inzet voor vergunningverlening, ook al worden er meer meldingsplichtige activiteiten verwacht. Deze activiteiten kennen geen bijzondere afwegingen waardoor minder tijd nodig is ze af te handelen. Hierbij dient tevens opgemerkt te worden dat inrichtingen die al over een vergunning beschikken niet opnieuw een melding hoeven te doen, waardoor het aantal milieumeldingen niet of nauwelijks zal toenemen.

Bovenstaande geeft aanleiding tot het geven van een zienswijze waarbij wordt aangedrongen om de formatie-uitbreiding van 3 fte uit de bestaande middelen te financieren.

Wob verzoeken

De OD NHN geeft aan dat er een toename wordt gezien in het aantal en de omvang van af te handelen Wob verzoeken. De OD NHN kan hierdoor niet meer garanderen dat de, maatschappelijk en bestuurlijk gevoelige, Wob-verzoeken binnen de wettelijke termijn van twee weken deskundig kunnen worden afgehandeld.

Alhoewel dit een herkenbaar beeld is vanuit de gemeentelijke praktijk ontbreekt een verdere onderbouwing van de aan de deelnemers gevraagde € 150.000,-. Dit is opvallend omdat er gelet op de waargenomen toename nu al gegevens beschikbaar zouden moeten zijn. Te denken valt aan: aantal verzoeken, doorlooptijden, aantal in gebreke stellingen en

uitbetaalde dwangsommen als gevolg van niet tijdig afhandelen. De OD NHN geeft aan dat in de eerste helft van 2022 een cijfermatige impactanalyse wordt opgesteld.

Bovenstaande geeft aanleiding tot het geven van een zienswijze waarbij niet wordt ingestemd met de gevraagde verhoging en wordt aangedrongen om dit cijfermatig te onderbouwen bij het aanbieden van de ontwerpbegroting 2023 later dit jaar.

Weerstandvermogen

Wat betreft het weerstandsvermogen van de OD NHN wordt het volgende opgemerkt. Het weerstandvermogen wordt onvoldoende omschreven. Men stelt dat wordt voldaan aan het in de FUGR gestelde maximum van 2,5 %. Inzicht in de hoogte van het vermogen wordt echter niet gegeven, ondanks dat in de afgelopen jaren meerdere keren in zienswijzen is aangegeven.

Daarom wordt wederom voorgesteld hier een zienswijze over in te dienen waarin wordt gevraagd om dit inzichtelijk te maken.

Overig

Voor het overige heeft de OD NH ter informatie een aantal ontwikkelingen benoemd waarvoor geen direct of eventueel gevolg is benoemd. Hierin wordt geen aanleiding gezien tot het geven van een zienswijze.

Uitvoering Wet natuurbescherming 'stikstof'

Met betrekking tot het onderwerp Stikstof wordt een PM-post in de Kadernota 2023 opgevoerd. De OD NHN voert de vergunningverlening, toezicht en handhaving uit op het gebied van stikstof uit voor de provincie Noord-Holland Noord. Voor Bergen is dit onderdeel daarom niet relevant.

Rapport financiële impact Omgevingswet

De OD NHN werkt aan de implementatie van de Omgevingswet en verwacht dat behoefte aan data een vlucht zal nemen (niet onderbouwd). Verder is en blijft het aantrekken van nieuw personeel een punt van zorg en wordt verwezen naar het rapport van Van Aartsen. Hierin wordt aangestipt dat de financiering van de Omgevingsdiensten wellicht vanuit het Rijk moet plaatsvinden om hun positie te versterken. In het rapport wordt de verwachting geschetst dat de kosten structureel 10% tot 12% zullen stijgen. Om deze reden voert de OD NHN een PM-post op in de Kadernota 2023.

Extra taken onder de Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet (Ow) zal naast inhoudelijke veranderingen ook een effect hebben op de manier waarop wordt gewerkt. De precieze impact van de Omgevingswet is afhankelijk van vele factoren. Feit is wel dat er goed samengewerkt zal moeten worden, waarbij de processen naadloos op elkaar zijn aangesloten.

Geluid

Met de komst van de Ow zal ook het takenpakket van de gemeenten veranderen. Voor het onderdeel geluid betekent dit dat de rekensystematiek voor gezoneerde industrieterreinen verandert. Ook moeten er voor gemeentelijke wegen zogenaamde basisgeluidemissie's (BGE's) worden vastgesteld en moeten geluidsnormen in het Omgevingsplan worden opgenomen.

Bodem

De Ov maakt ook dat gemeenten verantwoordelijk worden voor de bodemtaken die nu door de provincie worden uitgevoerd. Het gaat om zowel toezicht als handhaving, vergunningverlening, juridische en beleidsmatige advisering. Veel van deze taken zijn zogenaamde basistaken. Dit betekent dat de uitvoering verplicht door de Omgevingsdienst verzorgd moet worden (wettelijk bepaald).

Op dit punt is nog altijd sprake van onduidelijkheid over de financiering. Zoals het er nu naar uitziet, zal het Rijk minder geld beschikbaar stellen dan men momenteel aan deze taken besteedt. Enige duidelijkheid hieromtrent wordt in de eerste helft van 2022 verwacht.

Energie en Circulair

Het Klimaatakkoord en de doelstelling hieruit hebben ervoor gezorgd dat steeds meer duurzaamheidstaken bij de provincies en gemeenten zijn komen te liggen. Dit vraagt om intensieve inzet en brede samenwerking. De OD NHN ondersteunt de gemeenten hierin zoals bijvoorbeeld bij de totstandkoming van de Regionale Energiestrategie 2.0. De OD NHN levert inhoudelijke kennis en zorgt voor regionale lijn en deelt kennis waar nodig/noodzakelijk.

De provincie Noord-Holland heeft samen met de gemeenten en de vier omgevingsdiensten de uitgangspunten benoemd die de basis vormen voor het Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022 – 2025. Doel van het akkoord is een impuls te geven aan verdere energiebesparing bij bedrijven. Alle Noord-Hollandse gemeenten die het akkoord ondertekenen kunnen een subsidieaanvraag indienen. De provincie Noord-Holland bekostigt maximaal 50% van de totale kosten met een maximum van het toegekende budget vanuit het rijk. De provincie stelt in totaal € 8.000.000,- beschikbaar voor heel Noord-Holland. De OD NHN ondersteunt de gemeenten bij het onderzoek naar deelname aan het akkoord waarbij het uitgangspunt is dit budgetneutraal te doen.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Gelet op bovenstaande toelichting zijn geen alternatieven overwogen.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

De voorgestelde zienswijze is opgesteld voor de gemeente Bergen. De zienswijze is BCH-breed afgestemd om waar mogelijk en wenselijk gezamenlijk op te trekken richting de OD NHN.

De BCH-gemeenten zijn zogenaamde adoptie-gemeenten voor de kadernota 2023 van de OD NHN. Dit betekent dat wij de beoordeling hebben uitgevoerd en ook conceptstukken hebben opgesteld en aangeleverd aan de regiogemeenten.

RISICO'S

De voorgestelde zienswijze ziet op het niet verhogen van de jaarlijkse bijdrage. Vaststelling van de kadernota 2023 vindt plaats door het Algemeen Bestuur van de OD NHN. Hierbij bestaat de mogelijkheid dat de voorgestelde zienswijze niet tot aanpassing van de kadernota 2023 leidt.

FINANCIËN

Afgestemd met: business controller

Wanneer de kadernota ongewijzigd wordt vastgesteld en de voorgestelde aanvullende bijdrage (€ 21.000,- voor Omgevingsadviseurs en Wob-verzoeken) en indexatie (€ 15.000,- conform FUGR) wordt meegenomen ontstaat er voor 2023 een nadeel van totaal € 13.000,- in de begroting van Bergen zoals onderstaand weergegeven. Voor de opvolgende jaren is in de begroting van Bergen rekening gehouden met een jaarlijkse indexering van de bijdrage.

In het meerjarenperspectief van de Kadernota van de OD NHN wordt een dergelijke indexatie niet toegepast. Het onderstaand voordeel vanaf 2024 zal in de praktijk, na toepassing van de jaarlijkse indexatie, dan ook uitwerken als nadeel in de begroting van Bergen. Bij de aankomende conceptbegroting 2023 van de OD NHN heeft de raad de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Eventuele financiële mutaties van de bijdrage aan de OD NHN worden definitief verwerkt in de gemeentebegroting 2023 (Gbkn 6740000 kostensoort 443305).

	2023	2024	2025	2026
Bijdrage in meerjarenbegroting Bergen	€ 671.077	€ 684.499	€ 698.189	€ 698.189
Voorgestelde indexatie	€ 14.913	€ 14.913	€ 14.913	€ 14.913
Voorgestelde verhoging bijdrage	€ 20.731	€ 20.731	€ 20.731	€ 20.731
Bijdrage na vaststelling kadernota OD NHN	€ 684.035	€ 684.035	€ 684.035	€ 684.035
Verschil	€ -12.958	€ 464	€ 14.154	€ 14.154

DUURZAAMHEID

De OD NHN ondersteunt gemeenten in het behalen van de klimaatdoelstellingen. De OD NHN levert inhoudelijke kennis en zorgt voor regionale lijn en deelt kennis waar nodig/noodzakelijk.

PARTICIPATIE

Tijdens de regionale raadsinformatieavond van de Regio Alkmaar bent u in de gelegenheid gesteld in gesprek te gaan met de vertegenwoordigers van de diverse gemeenschappelijke regelingen en onderling uw zienswijzen af te stemmen met de raden in de Regio Alkmaar. Eveneens worden de concept zienswijzen van de raden in de regio met u gedeeld.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Na besluitvorming wordt het dagelijks bestuur van OD NHN per brief geïnformeerd over de vastgestelde zienswijze.

BIJLAGEN

1. Raadsbesluit zienswijze kadernota 2023 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
2. Publicatieversie zienswijzebrief aan Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
3. Kadernota 2023 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
4. Bijlage bij Kadernota: Rapport 'van Aartsen'.

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

n.v.t.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

mr. M.N. (Martijn) Schroor
secretaris

L.Hj. (Lars) Voskuil
burgemeester

